

A Fővárosi Ítéltábla a **felperes felszámolója** megbízásából eljáró **felperesi képviselő**) által képviselt **felperes** felperes által kezdeményezett,
a **alperesi képviselő**) által képviselt alperes neve (**alperes címe.**) alperes ellen,
a vezető tisztségviselő felelősségének megállapítása iránt indított perben
a Fővárosi Törvényszék 2017. január 25-én kelt 29.G.40.995/2016/16. számú ítélete ellen az alperes részéről 17. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés alapján lefolytatott másodfokú eljárásban - a 2017. június 7. napján megtartott nyilvános tárgyaláson - meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 50.000 (Ötvenezer) forint + áfa ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s:

A Fővárosi Törvényszék 16. sorszámú ítéletében megállapította, hogy az alperes 2013. január 15. napjától a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztétől az ügyvezetési feladatait nem a hitelezők érdekeinek elsődlegessége alapján látta el és ezáltal a felperes vagyona 37.716.000 forint mértékben csökkent. Ennek következtében az alperes a fenti összeg erejéig kártérítési felelősséggel tartozik a felperes felszámolási eljárása során ki nem elégített hitelezői követelésekért. Kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 38.100 forint perköltséget, továbbá az állam javára külön felhívásra 36.000 forint feljegyzett eljárási illetéket.

Tényként állapította meg, hogy az alperes volt az ügyvezetője a felperesi gazdasági társaságnak a megalakulástól a felszámolás elrendeléséig. A felperes tagja az alperes és az alperes édesanyja volt.

A felperessel szemben 2013. január 15. napjától a felszámolás elrendeléséig végrehajtási eljárás volt folyamatban az APEH ... javára. Az alperes 2013. üzleti évre vonatkozóan tett eleget utoljára a beszámoló letétbe helyezési kötelezettségének. A 2013. évi mérlegadatok alapján 2013. december 31-ei fordulónapon a felperes összes vagyona 37.716.000 forint volt, ebből követelése 37.489.000 forint és pénzeszköze 227.000 forint. A felperessel szemben a 2014. augusztus 8. napján indult felszámolási eljárás, a felszámolás közzétételére 2015. június 3. napjával került sor. Az alperes a felperesi társaság kijelölt felszámolójának 2015. június 4-ei és 2016. január 28-ai felszólítása ellenére, a felszámoló által megjelölt végső határidőig 2016. szeptember 26-ig sem teljesítette a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény (a továbbiakban: Cstv.) 31. § (1) bekezdésében előírt irat és vagyonátadási kötelezettségét. A felszámoló az eljárásban két hitelező, összesen 12.290.489 forint összegű bejelentett hitelezői igényét vette nyilvántartásba.

A felperes keresetében annak megállapítását kérte, hogy az alperes a felperes 2013. január 15. napján bekövetkezett fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetét követően ügyvezetési feladatait nem a hitelezők érdekeinek elsődlegessége alapján látta el, és ezáltal a felperes vagyona 37.716.000 forinttal csökkent.

Vagyoni biztosíték nyújtására is kérte kötelezni az alperest 12.290.486 forint értékben.

A felperes keresetét azzal támasztotta alá, hogy az adós társaság 2014. évi mérlegkészítési és közzétételi kötelezettségének nem tett eleget, a tevékenységzáró mérleget nem adta le, továbbá az alperes a Cstv. 31.§ szerinti irat- és vagyonátadási kötelezettségét sem teljesítette, ezért jelen perben a Cstv. 33/A. § (3) bekezdése szerint a hitelezői érdekek sérelmét vélelmezni kell. Az adós társaságnak 2013. december 31-én 37.716.000 forint vagyona volt, a felszámoló azonban felszámolási vagyon nem vett át.

Az alperes a keresettel szemben védekezésként azt adta elő, hogy a felszámolóval felvette a kapcsolatot, a tudomása szerint az iratanyagot a könyvelő adta át, a cég iratai részben nála, részben a könyvelőnél vannak. Állította, hogy „a cégnek nem nagyon volt vagyona”.

Az elsőfokú eljárás során a perbíróság a 12. sorszámú 2016. november 29. napján jogerőre emelkedett végzésével kötelezte az alperest a Cstv. 33/A. § (3) bekezdése alapján 12.290.486 forint vagyoni biztosíték letétbe helyezésére.

Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét teljes egészében megalapozottnak találta, a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 206. § (1), (2), 3. § (5), 163. § (2), Cstv. 33/A. § (1), (3), a Cstv. 31. § (1) bekezdéseire alapítottan.

Indokolása szerint a felperest terhelte annak bizonyítása, hogy az adós gazdasági társaság ügyvezetője volt az alperes, aki a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően ügyvezetési feladatait nem a hitelezői érdekek elsődlegessége alapján látta el, ezért a gazdálkodó szervezet vagyona a felperes által állított mértékben csökkent és a hitelező követelésének teljes mértékben történő kielégítését ezért megghiúsította. A felperesnek kellett a törvényi vélelem fenn álltát igazoló tényeket is bizonyítania. Ezek bizonyítottsága esetén pedig az alperesnek kellett azt bizonyítani, hogy a hitelezői érdekeknek megfelelően járt el és mindent megtett a veszteségek elkerülése érdekében, így mulasztás e körben nem terheli. Az alperest terhelte annak igazolása is, hogy eleget tett beszámoló letétbe helyezési kötelezettségének a 2013. évet követően is, továbbá hogy teljesítette a Cstv. 31. §-ában foglalt kötelezettségeit.

A cégtörténet adatai szerint az alperes az adós társaság ügyvezetője volt megalakulástól a felszámolás közzétételéig. A cégnyilvántartás tartalmazta, így az alperes előtt is ismert volt, hogy

2013. január 15. napjától az adós társaság ellen végrehajtási eljárás volt folyamatban, ezért az alperes számára az is tudott volt, hogy ezen időpontban már voltak a társaságnak ki nem fizetett hitelezői tartozásai.

Mindezek alapján az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a felperes 2013. január 15. napjától fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetben volt.

A vélelem fennállását is igazoltnak találta, tekintettel arra, hogy a felszámoló leveleit a vezető tisztségviselő átvette, mégsem teljesítette a Cstv. 31. § szerinti kötelezettségét, továbbá az adós gazdasági társaság vezetőjeként a 2013. évet követően beszámolási kötelezettségének sem tett eleget. A vagyonszőkkenés mértékét a 2013. évi mérleg szerinti vagyon alapján 37.716.000 forintban határozta meg. Megállapította, azt is hogy az adós gazdasági társaság vagyonának alakulása az alperes felróható mulasztása miatt nem volt megismerhető. Emiatt állt elő az a helyzet, hogy az adós társaság vagyoni viszonyai nem voltak feltárhatóak.

Ezzel szemben az alperes nem bizonyította, hogy a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően nem történt vagyonvesztés, vagy az nem az alperes magatartása folytán következett be. Az alperes érdemi védekezést valójában nem is terjesztett elő, bizonyítékot nem csatolt, bizonyítási indítványt nem tett, ezt a bíróság a terhére értékelte. Az alperes nem vitatta, hogy beszámoló- és mérlegleadási, közzétételi kötelezettségének, illetve irat- és vagyonátadási kötelezettségének nem tett eleget, azt sem vitatta, hogy a felszámoló felszólító leveleit átvette, csak arra hivatkozott, hogy tudomása szerint az iratanyagokat a könyvelője adta át a felszámoló részére. A bíróság e körben kiemelte, hogy az adós gazdasági társaság ügyvezetőjeként az alperes kötelezettsége volt a cég iratainak jogszabályok szerinti megfelelő megőrzése, a beszámolók, mérlegek elkészítése és közzététele iránti intézkedés.

A bizonyítási teherről szóló tájékoztatást az alperes 2016. április 14. napján átvette és a 2016. június 9. napján megtartott tárgyaláson az alperes személyes részvétele mellett ismételt tájékoztatást adott arról, hogy törvényi vélelem esetén őt terheli a bizonyítás a felelősség alóli mentesülés körében. Az alperes ezt követően sem terjesztett elő bizonyítékot, bizonyítási indítványt.

Mindezek alapján a felperes által előadott tényeket valónak fogadta el és annak figyelembe vételével hozta meg döntését. A pereszes alperes perköltségben való marasztalásáról is rendelkezett.

Az alperes élt fellebbezéssel, ebben kérte az elsőfokú ítélet megváltoztatását. Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság „a törvényi vélelem fenn álltának bizonyítottságát az alperesi védekezés érdemi vizsgálata nélkül fogadta el”. Kifogásolta, hogy a bíróság nem értékelte azt az alperesi hivatkozást, hogy a felszámolót telefonon és személyesen is megkereste, és tájékoztatta az elérhetőségeiről. Álláspontja szerint azt is indokolatlanul mellőzte az értékelési köréből, hogy megkísérelte a felperes felszámolójával történő egyeztetést, az eljárás szünetelését, illetve a fennálló fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet konszolidációját. Hivatkozott a Kúria Gfv.VII.30.024/2015 számú egyedi ügyben hozott határozata indoklására, mely szerint a Cstv. 33/A. §-ában rögzített alperesi felelősség megállapításához szükséges az összes feltétel együttes fennállása, nem elegendő a mérlegbeszámoló letétbe helyezésének elmulasztása, hanem az objektív fizetéseképtelenség megállapítása is elengedhetetlen, ezért a gazdasági társaság vezető tisztségviselője magatartásának körütekintő értékelése szükséges, továbbá nélkülözhetetlen annak vizsgálata is, hogy a felszámolással érintett gazdasági társaság vagyona fedezte volna-e a hitelezői követeléseket.

A felperes az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte.

Az alperes fellebbezése nem alapos.

Az elsőfokú bíróság a döntésére is kiható lényeges eljárási szabálysértést nem valósított meg, a rendelkezésre álló bizonyítékokat okszerűen mérlegelve helyesen állapította meg a jogvita eldöntéséhez szükséges tényeket, abból pedig helytállóan vonta le jogi következtetéseit. Ítéletét ezért a Fővárosi Ítéltábla a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta, amelynek indokolására csupán hivatkozik.

A fellebbezés kapcsán az alábbiakat emeli ki:

Jelen ügyben az adós társaság elleni felszámolási eljárás megindulásakor (2014. augusztus 8.) hatályban volt Cstv. 33/A. § (1) bekezdése szerint a hitelező, vagy - az adós nevében - a felszámoló a felszámolási eljárás ideje alatt keresettel kérheti a bíróságtól [6. §] annak megállapítását, hogy azok, akik a gazdálkodó szervezet vezetői voltak a felszámolás kezdő időpontját megelőző három évben, a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően ügyvezetési feladataikat nem a hitelezők érdekeinek figyelembe vételével látták el, és ezáltal a gazdálkodó szervezet vagyona csökkent, vagy a hitelezők követeléseinek teljes mértékben történő kielégítését megghiúsították, vagy elmulasztották a környezeti terhek rendezését. A gazdálkodó szervezet vezetőjének minősül az a személy is, aki a gazdálkodó szervezet döntéseinek meghozatalára ténylegesen meghatározó befolyást gyakorolt. Ha többen közösen okoztak kárt, felelősségük egyetemleges. A fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezte az az időpont, amelytől kezdve a gazdálkodó szervezet vezetői előre látták, vagy ésszerűen előre láthatták, hogy a gazdálkodó szervezet nem lesz képes esedékességgel kielégíteni a vele szemben fennálló követeléseket.

Az alkalmazandó törvényhely a (3) bekezdésben rendelkezik arról, hogy „mentesül a felelősség alól az (1) bekezdésben említett vezető, ha bizonyítja, hogy a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően az adott helyzetben az ilyen tisztséget betöltő személytől elvárható valamennyi intézkedést megtette a hitelezői veszteségek elkerülése, csökkentése, továbbá az adós gazdálkodó szervezet legfőbb szerve intézkedésének kezdeményezése érdekében. Amennyiben a vezető a felszámolás kezdő időpontját megelőzően nem tett eleget az adós éves beszámolója [összevont (konszolidált) éves beszámolója] külön jogszabályban meghatározott letétbe helyezési és közzétételi kötelezettségének, vagy nem teljesíti a 31. § (1) bekezdés a)-d) pontja szerinti beszámolóképzési, irat- és vagyonátadási, továbbá tájékoztatási kötelezettségét, a hitelezői érdekek sérelmét vélelmezni kell.”.

A „hitelezői érdekek sérelme” összefoglaló meghatározás a jogalkotó részéről, melynek tartalma szerint valósnak kell tekinteni a delikvális felelősséget megalapozó valamennyi törvényi tényállási elemet, tehát azt, hogy a felelősségre vonható vezető a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezte után tanúsított magatartásával okozati összefüggésben a törvényhelyen megjelölt valamely következmény bekövetkezett. A törvényi vélelem jelen esetben azt jelenti, hogy a törvény által megjelölt, a felelősségi tényállás körén kívül eső vélelmező tény (az üzleti mérleg nyilvánosságra hozatalának elmaradása, vagy az iratok felszámolónak történő átadása elmulasztása) igazolása esetén a felelősség megállapításához szükséges - az általános szabályok szerint egyébként bizonyítandó - tények valósak. A vélelem törvényi felállításának indoka az, hogy a mérlegek letételének, vagy az iratok átadásának elmulasztása éppen a bizonyító eszközöktől fosztja meg a felperest és ezzel lehetetlenné teszi, hogy az általános szabályok szerint a bizonyítási kötelezettségének eleget tegyen. Emiatt a jogalkotó kötelezően előírja a bíróság részére, hogy a vélelmező tény fennállása esetén a vélelmezett tény (tényeket) valónak fogadja el.

Adott esetben a felperes törvényi vélelemre hivatkozott, ezért a bizonyítás általános szabályaitól részben eltérően a felperesnek azt kellett bizonyítania, hogy a felperesi társaság felszámolás alatt áll,

továbbá, hogy az általa alperesként perbe vont személy a felszámolás kezdő időpontja előtti három évben az adós vezető tisztségviselője volt. Ezen kívül azt kellett igazolnia, hogy az alperes, mint vezető a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény (Sztv.) 153-154. §-ában előírt éves beszámoló (mérleg) letétbe helyezési és közzétételi kötelezettségét, vagy a Cstv. 31. § (1) bekezdés a)-d) pontja szerinti kötelezettségét elmulasztotta.

A törvényi vélelem megdönthető, de fennállása esetén a bizonyítási teher lényegében megfordul. Az alperes bizonyíthatja, hogy a hitelezői érdeksérelem nem vélelmezhető, mert az adós felszámolásának kezdő időpontja előtti három évben a mérlegeket hiánytalanul közzétette, vagy a Cstv. 31. §-ában előírt kötelezettségeit a felszámoló felé maradéktalanul teljesítette (azaz a vélelmező tény nem áll fenn).

Amennyiben ezzel sikeresen védekezni nem tud, a vélelmezett törvényi tényállás vonatkozásában ellenbizonyítást indítványozhat. A vélelem alapján valósnak tekintendő tényállás elleni bizonyítás a Pp. 164. § (1) bekezdése szerint az alperesre hárul, neki kell bizonyítania, hogy a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet nem, vagy nem a keresetben megindokoltak szerint meghatározott időpontban következett be, a terhére rótt magatartást nem tanúsította, vagy az nem csökkentette az adós vagyonát, vagy azzal nem áll okozati összefüggésben a hitelezői követelések kielégítési alapjának csökkenése.

A vezető tisztségviselő kimentheti magát annak bizonyításával is, hogy a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően az adott helyzetben elvárható valamennyi intézkedést megtette, a hitelezői veszteségek elkerülése, csökkentése, vagy a fizetéseképtelen társaság gazdasági életből történő szabályos kivezetése érdekében.

Ebben a perben a vélelemre figyelemmel a felperest nem terhelte további bizonyítási kötelezettség. Az alperes sem a vélelmező tény, sem a vélelmezett törvényi tényállás vonatkozásában, sem pedig abban a tekintetben, hogy az adott helyzetben elvárható valamennyi intézkedést megtette, nem terjesztett elő bizonyítást. Az alperes ellenbizonyítása hiányában az elsőfokú bíróság tehát helytálló döntést hozott az adós vezető tisztségviselőjének felelőssége megállapítása tárgyában.

Az alperes a vélelmező tények körében nem is állította, hogy a mérlegeket hiánytalanul közzétette, illetve a felszámoló részére maradéktalanul teljesítette a Cstv. 31. §-ában előírt kötelezettségeit. Mindösszesen azzal védekezett, hogy az adós társaság iratanyagának egy része a könyvelőnél, míg másik része a saját birtokában volt és a könyvelő az iratokat a felszámoló részére tudomása szerint átadta, továbbá állította, hogy a felszámolóval a kapcsolatot próbálta felvenni. Ezen tényállítások valóságának bizonyítása sem vezethetett volna azonban a kereset elutasításához.

Az ítéletábra rámutat arra, hogy a felszámoló telefonon, illetve személyes úton történő megkeresése, a felszámolóval való egyeztetés nem elegendő a vezető tisztségviselő felelőssége kimentéséhez.

Az alperes felróható mulasztása miatt nem volt ismert az adós társaság vagyonmozgása, ezért az alperesnek kellett volna tényelőadást tenni arra vonatkozóan, hogy hogyan alakult az adós társaság vagyona 2013. december 31-től a felszámolás közzétételéig, valamint erre vonatkozó bizonyítékot is neki kellett volna előterjesztenie. Az alperes nem bizonyította sem az elsőfokú eljárás során, sem pedig a fellebbezési eljárásban nem terjesztett elő arra irányuló bizonyítási indítványt, hogy a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően nem történt vagyonvesztés, vagy az nem az alperes magatartása folytán következett be.

Az alperes által hivatkozott egyedi ügyben meghozott kúriai döntés is azt hangsúlyozza, hogy vélelem fennállása esetén az alperest terheli annak bizonyítása, hogy a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkezte után a hitelezői veszteségek csökkentése érdekében az adott helyzetben elvárható valamennyi intézkedést megtette. A vagyoncsökkenés mértéke vizsgálatánál pedig azt fejti ki a határozat, hogy a vezető tisztségviselők felelőssége megállapítása iránti perek

eldöntése szempontjából azt kell vizsgálni, hogy az alperesek magatartásával előállt-e olyan vagyonsökkenést okozó helyzet, amely miatt az adós hitelezőinek az érdekei veszélybe kerültek. Jelen esetben vélelem esetén azonban az adósnak kellett volna arra hivatkoznia, hogy vagy nem állt elő vagyonsökkenés, vagy azt nem az alperes magatartása okozta.

A fellebbezést előterjesztő alperes a másodfokú eljárás során felmerült költségeket a Pp. 239. §, valamint 78. § (1) bekezdése alapján köteles megfizetni az ellenérdekű felperes részére és viselni tartozik saját költségeit is. A felperes jogi képviselőjének díját az ítélet tábla mérlegeléssel határozta meg 50.000 forint + áfa összegben a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (3)-(6) bekezdései, valamint 4/A. §-a alapján.

Budapest, 2017. június 7.

. Volein Anna s.k.
a tanács elnöke

dr. Kovács Mária s.k. . Mizerák Judit s.k.
előadó bíró

bíró

A kiadmány hitelül: